

Mer lokal lønnsdannelse i offentlig sektor

Det må gis større lokal handlefrihet i lønns- og personalpolitikken i offentlig sektor i retning av mer lokal lønnsdannelse. At det meste av lønnsfastsettelsen skjer nærmest mulig egen arbeids- plass, er best for samfunnet, for virksomheter og arbeidstakere.

Dette var ett av budskapene til de nærmere 300 deltakerne, hvorav 25 legene, som var til stede på Akademikernes inntektspolitiske konferanse «Hvis velferd er viktigst...» i Oslo i februar. Konferansen var den fjerde i en rekke av fem som satt søkelys på sammenhengen mellom lønnspolitikk og modernisering av offentlig sektor.

Mest i lokale tillegg

Delegering og fleksibilitet var viktige stikkord. Leder i Akademikerne Per Kristian Sundnes understreket i sitt innlegg at det er helt vesentlig å ha med de ansatte og de tillitsvalgte i en omstillingsprosess. Han presenterte resultater fra en opinionsundersøkelse som viser at 67 % av lederne i offentlig sektor mener at man bør gi mest i lokale tillegg ved de kommende lønnsoppgjørene.

Undersøkelsen viser også at 62 % av lederne i offentlig sektor mener at grupper med langtidsutdanning bør prioriteres i lønnsoppgjøret. Lønn ansees fremdeles som et viktig virkemiddel og lønnsnivå, faglig utvikling, etterutdanning og karriereveier ligger høyest på prioriteringslisten.

Målgruppen for undersøkelsen var ledere i sentraladministrasjonen i statlig sektor og ledere i fylkeskommuner og kommuner med mer enn 10 000 innbyggere. I kommunal sektor omfattet undersøkelsen i stor grad rådmann eller stedfortredende rådmann.

Det er stor grad av enighet om situasjonsforståelse og relevante virkemidler for å få til omstillinger og konkurranseutsetting i offentlig sektor. Men det avdekket også mange interessante variasjoner. De mest interessante forskjellene finner man mellom ledere



President Hans Kristian Bakke, Ottar Grimstad og Ragnhild Smalås var noen av legene som deltok på tariffkonferansen. Foto B. Duve

i statlig og kommunal sektor. Årsaken til dette er nok delvis at statlige ledere i større grad har forvaltningsmessige oppgaver, mens kommunale ledere i større grad har ledelse av operative oppgaver.

Det er fortsatt stor forståelse blant lederne i offentlig sektor om at det er behov for gjøre endringer for å få tak i og beholde kompetent arbeidskraft. Nesten samtlige ledere mener det er behov for gjøre noe med lønnsnivået.

Lønner lang utdanning seg økonomisk?

En oversikt over lønnsutviklingen blant norske akademikere viser at gjennomsnittslønnen for akademikere ansatt i staten, er på rundt 340 000 kroner i året, mens den er på ca. 460 000 kroner i industrisektoren. For akademikere i finanssektoren er den på 514 000 kroner i året (1).

Ifølge en rapport fra Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (2) sank begynnerlønnen for akademikere i offentlig

sektor med over 15 % i forhold til gjennomsnittslønnen i befolkningen i årene 1976–97.

Den gjennomsnittlige lønnsutviklingen for akademikere i kommunene var 3,8 % i perioden 1.10. 1999–1.10. 2000, mens den var 4,4 % for alle arbeidstakere. Gjennomsnittlig lønnsutvikling for akademikere i staten var i samme periode 4,6 %. For de med videregående skole eller tilsvarende, var den 5,3 %.

Norge på jumboplass

Ifølge OECD-rapport 2001 *Education at a glance (3)* viser det seg at lang utdanning

gir dårlig økonomisk uttelling i Norge sammenliknet med andre land. Den lave lønnen til akademikere plasserer Norge på en klar jumboplass i OECDs rangering av økonomisk utbytte for lang utdanning i ulike land. For en norsk akademiker med 300 000 kroner i begynnerlønn, trengs det i gjennomsnitt 90 000 kroner i økt årslønn dersom utdanning skal gi like god økonomisk gevinst som i andre OECD-land.

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen

Litteratur

1. Rapport fra det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene. Nr. 1/2001. Oslo: Arbeids- og administrasjonsdepartementet, 2001.
2. Arnesen CÅ, Try S. Lønnsutvikling blant nyutdannede akademikere: Tapte posisjoner? Rapport 8/1999. Oslo: Norsk institutt for studier av forskning og utdanning, 1999.
3. Education at a glance 2001. OECD Indicators. (www.oecd.org/oecd/pages/home/displaygeneal/0,3380,EN-document-604-5-no-27-22174-604,FF.html) 6.2.2002.

Livial® (tibolon) har
gunstig effekt på
humør og libido⁽⁴⁾



Se side 652 for preparatomtale og referanser.

LIV/0223/N